

Er liggen volop kansen voor onze fotogenieke premier. Maar dan moet hij ze wel benutten

Posted on 14 maart 2026 by Eduard Bomhoff

De Japanse premier Sanae Takaichi heeft direct na het begin van de oorlog met Iran uitgesproken dat haar land zo snel mogelijk meer kerncentrales moet opstarten. Nu benzine en gas zo veel duurder zijn geworden, zou ook de fotogenieke Rob Jetten zo snel mogelijk naar Borssele moeten – daar staat, zoals bekend, onze enige nog werkende kerncentrale – om daar aan te kondigen dat zijn regering alles zal doen om binnen vijf jaar vier grote nieuwe centrales te bouwen.

Geen tijd voor tegenwerkende GroenLinks-ambtenaren, maar beloven dat als een reactor van Électricité de France (EDF), de grootste exploitant van kerncentrales in Europa, veilig genoeg is voor Frankrijk, dan ook veilig genoeg is voor ons. En dan vervolgens voor een fotomoment met de dienstauto naar Opmeer in Noord-Holland, om daar het plan voor een Small Modular Reactor (SMR) te steunen. Opnieuw is obstructie van linkse ambtenaren nergens voor nodig, want SMR's zijn goedgekeurd voor het Darlington-project in Ontario (Canada) en zullen daar in 2030 starten. Dan

zijn ze dus ook geschikt voor ons.

Daarna over de Afsluitdijk door naar Groningen voor foto's met bewoners van beschadigde huizen. Een aantal gasputten moet nu echt weer open. We kunnen nieuwe schade voorkomen en oude schade royaal vergoeden. Dan in het regeringsvliegtuig terug naar Schiphol voor een foto met een vliegtuig van KLM en de belofte om Schiphol minder zwaar te belasten. Want de KLM kan onmogelijk blijven concurreren met Emirates wanneer de brandstof bij ons een veelvoud kost.

Dankbare mkb'ers

Vervolgens snel naar Utrecht, Groningen, Nijmegen en elders waar de gemeenteraad heeft doorgedrukt dat mkb'ers met bedrijfswagens op diesel weg moeten uit de binnenstad. Overal foto's van het stralende gebit van Rob Jetten omringd door dankbare mkb'ers omdat hij belooft om zo'n verbod op diesel in de binnenstad wettelijk onmogelijk te maken. Jettens 'ik heb er heel veel zin in' moet niet alleen gelden voor een makkelijk fotomoment in Brussel, maar ook voor lastige gesprekken in Groningen en in al die universiteitssteden waar zijn D66 heeft meegestemd met GroenLinks om het mkb te weren uit de binnenstad.

Als de oorlog in Iran langer duurt, worden de rekeningen voor gas, elektriciteit en benzine moeilijk betaalbaar voor de mensen met lagere inkomens. De Kamer zal zeker - net als in 2022 - willen helpen. Dat is goed en nuttig, maar zelfs wanneer dat financieel rondkomt en Jetten al zijn fotomomenten met succes afwerkt, is dat niet meer dan een noodverband.

De diepere economische kwaal waar Nederland aan lijdt, moet dan nog worden verholpen: een verlies aan creativiteit en dynamiek. Ik ben net terug van een reis naar Japan en heb gesproken met Azië-specialisten. Hun bezorgdheid over Europa gaat niet over financieringstekorten en staatsschuld, maar over een gebrek aan creativiteit en durf in het bedrijfsleven en bij de overheid.

Bij ons in Nederland is het voor de grote bedrijven moeilijk om dynamisch te ondernemen want ze moeten concurreren met landen waar energie heel veel goedkoper is en de overheid in feite al lang is afgestapt van de onrealistische en geldverslindende 'netto nul'-eis. En dan heeft de bouw bij ons nog de handicap van ons wereldwijd unieke en schadelijke stikstofbeleid.

Mijn collega-economen verklaren het gebrek aan dynamiek in Europa deels uit de regels voor loondoorbetaling bij ziekte en uit de blokkerende macht van de vakbonden wanneer bedrijven moeten krimpen. Alle Nederlandse bedrijven hebben te maken met onze twee jaar loondoorbetaling bij ziekte. In Singapore, Korea en Japan is die doorbetaling maximaal twee maanden.

JA21 en BBB willen de doorbetaling van loon bij ziekte niet meer, zoals nu, twee jaar bij de werkgever houden, maar die periode inkorten. Dan kunnen kleinere werkgevers makkelijker besluiten om oudere sollicitanten aan te nemen, en is het ook waarschijnlijk dat werknemers bij ziekte sneller op zoek gaan naar mogelijk geschikter ander werk. Het CPB laat al zulke positieve effecten buiten de berekening, en noteert alleen dat de overheid dan duurder uit is, bijvoorbeeld omdat er eerder keuringen moeten plaatsvinden.

Werkende ouderen

Wat direct opvalt in Japan en ook in Singapore, is hoe veel ouderen werken (in Japan 25 procent van de 65-plussers). Deels is dat de cultuur in Oost-Azië, maar wat natuurlijk helpt, is dat de overheid de loonbetaling overneemt wanneer zo'n oudere collega langer afwezig is door ziekte. In Amsterdam kun je in de horeca beter direct in het Engels bestellen; in Osaka en Kyoto blijft het *'arigato gozaimasu'* ('hartelijk dank'), want daar werken overal Japanse zestigers als kok en ober.

Singapore, Korea en Japan gaan ook beter dan Europa om met de vergrijzing en de toenemende kosten van de zorg. Alle drie landen liggen mijlen voor op Nederland in het gebruik van robots, in de industrie maar ook in de zorgsector (Singapore 200 procent meer robots, Korea 350 procent meer en Japan 60 procent meer). Ziekenhuizen maken ook breed gebruik van spraak-software. In Singapore maakt AI automatisch [samenvattingen van de dokter-patiënt gesprekken](#).

In Nederland daarentegen moet AI-software voor dokters en verpleegkundigen buiten pathologie en radiologie (sectoren waar de specialist veel solo werkt en dus makkelijk kan dicteren) nog bijna beginnen. En nu zegt premier Jetten in de regeringsverklaring dat we met de zorgkosten 'een pas op de plaats moeten maken'. Een vergrijzende bevolking, nieuwe dure medicijnen tegen kanker, en dan toch een 'pas op de plaats', hoewel dat betekent minder geld per patiënt.

Anders maar snel verkiezingen

Laat Jetten liever een overtuigende foto maken in doktersjas met een patiënt en tussen hen in een nieuwe microfoon uitgerust met AI-transcriptie. Geef alle dokters en verpleegkundigen zo'n apparaat. Fijner voor de patiënt wanneer dokters in gesprek kunnen blijven en niet steeds naar een scherm hoeven te turen om met twee vingers het volgende zinnetje in te typen. En per ziekenhuismedewerker anderhalf tot twee uur meer per dag voor de patiënt. Dat is maar één voorbeeld van innovatie die in Singapore, Korea en Japan allang onderweg is en hier even urgent is, maar hapert.

Als we elke dag worden getraakteerd op een nieuwe foto van onze minister-president, dan - *'other things equal'* - liever een die lacht. Maar als Jetten niets waar kan maken, dan maar liever snel nieuwe verkiezingen.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank!**